

σπευσιν τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἐκτυπώσεων. Διὰ τὰ μὴ μείνῃ ὅμως καὶ ὁ νέος Κανονισμὸς γράμμα νεκρὸν, πρέπει νὰ βοηθήσουν τὸν Γραμματέα τῶν Δημοσιευμάτων εἰς τὸ δύσκολον ἔργον του ὅλοι οἱ προβαίνοντες εἰς ἐπιστημονικὰς ἀνακοινώσεις συνάδελφοι.

Φοβοῦμαι ὅτι ἐκούρασα τοὺς κ. κ. συναδέλφους. Νομίζω ὅμως ὅτι ἡ λογοδοσία τοῦ Προέδρου ἐνώπιον τῆς Ὀλομελείας ἀποτελεῖ τὸ τελευταῖον ἀλλὰ καὶ ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων καθηκόντων του. Νομίζω δὲ ἐπίσης ὅτι εἶναι κατ' ἐξοχὴν χρήσιμον νὰ γνωρίζῃ ἡ Ὀλομέλεια τὰ τῆς λειτουργίας τοῦ Ἰδρυματος τοῦλάχιστον εἰς ἀδράς γραμμάς. Δι' αὐτὸ καὶ τὴν ἀπησχόλησα ἐπὶ μακρότερον τοῦ συνήθους.

— —

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Κ. ΜΑΞΙΜΟΥ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀναλαμβάνων σήμερον ἐπισήμως τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας, ἐπιθυμῶ πρῶτον νὰ ἀπευθύνω τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μου πρὸς Ὑμᾶς, Κύριοι Συνάδελφοι, διότι χάρις εἰς τὴν εὐμενῇ ψῆφον σας ἀνεβιβάσθην εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦτο, τὸ ὑπατον ἐν τῷ ἀνωτάτῳ πνευματικῷ Ἰδρύματι τῆς Χώρας.

Ὅφείλω ἔπειτα εὐχαριστίας πρὸς τὰ μέλη τῆς Συγκλήτου, ἐκ τούτων δὲ ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ παρελθόντος ἔτους, τὸν διαπρεπῆ συνάδελφον κ. Κωνσταντῖνον Τσάτσον, ὡσαύτως πρὸς τὸν μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου Γενικὸν Γραμματέα κ. Ἀναστάσιον Ὁρλάνδον, τὸν ἐξαίρετον καὶ ἀκάματον τῆς ἐπιστήμης ἐργάτην, ὡς ἐπίσης καὶ τὸν ἐπὶ συνέσει διακρινόμενον νέον Γενικὸν Γραμματέα, τὸν διαπρεπῆ ἐπίσης συνάδελφον, κ. Ἰωάννην Θεοδορακόπουλον, διὰ τὴν γόνιμον μετ' αὐτῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος συνεργασίαν ἐν τῇ Συγκλήτῳ.

Τὰ πράγματα ἀφ' ἐαυτῶν ὁμιλοῦν, οὕτω δὲ δὲν πρόκειται νὰ ἀπασχολήσω Ὑμᾶς, ἐξαίρων τὴν δραστηριότητα, ἣν ἐπέδειξεν ἐπὶ τῆς Προεδρίας του ὁ κ. Τσάτσος. Ἐπέτυχε μετὰ δεξιότητος ἐπαινετῆς εἰς τὸ βραχὺ χρονικὸν διάστημα τῆς ἐνιαυσίου θητείας του τὴν ψήφισιν Νόμον, διὰ τοῦ ὁποίου ἠδύξθη εἰς ἀριθμὸν τὸ ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν τῶν Ἀρχείων αὐτῆς, μετονομασθέντων εἰς Κέντρα, πρὸς δὲ ἐπετεύχθη καὶ ἡ ἵδρυσις νέων ἐπιστημονικῶν Κέντρων, ὡς καὶ ἡ ἐπὶ τῶν σημερινῶν ἀναγκῶν διάρθρωσις τῆς διοικητικῆς καὶ λογιστικῆς ἐπιμελείας

τῆς Ἀκαδημίας. Ὑπῆρξεν ἐπιπροσθέτως εὐτυχής, διότι ἐπὶ τῆς προεδρίας αὐτοῦ ἐπερατώθη ἡ ἀνέγερσις τοῦ νέου Μεγάρου εἰς τὸ ὅποιον ἤδη ἐγκατεστάθησαν ἐνπρεπῶς τὰ ἐπιστημονικὰ Κέντρα τῆς Ἀκαδημίας.

Τὰ ἐπιτεύγματα ταῦτα, ἐάν, ὥς πιστεύω, ἀξιολογηθοῦν μετὰ προσοχῆς, θὰ ἀποτελέσουν ἱστορικὸν σταθμὸν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν δραστηριότητα τῆς Ἀκαδημίας, ἡ ὁποία κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ παρελθόντος ἔτους συνεπλήρωσε τὴν πρῶτην τεσσαρακονταετίαν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς.

Τὴν στιγμὴν ταύτην καθ' ἣν εὐρισκόμεθα εἰς τὸ πρῶτον ἔτος νέας δεκαετίας τῆς δράσεως τῆς Ἀκαδημίας, ἀναφέρεται εὐλαβῶς ἡ μνήμη ἡμῶν καὶ ἀναπολεῖ τοὺς ἐκλιπόντας σοφοὺς συναδέλφους, οἱ ὅποιοι ἐργασθέντες, τὸ κατὰ δύναμιν, ὠργάνωσαν καὶ προήγαγον τὸ Ἴδρυμα τοῦτο, συμφώνως πρὸς τὰς καταστατικὰς τὸν ἐπιδιώξεις.

Τὸ καθήκον ἡμῶν ἐπιβάλλει νὰ συνεχίσωμεν φέροντες τὴν πνευματικὴν αὐτὴν δᾶδα, τείνοντες ὅμως πάντοτε, ὥστε νὰ καταστήσωμεν αὐτὴν ὁλονὴν καὶ περισσότερον φωτοβόλον εἰς τε τὴν χώραν ἡμῶν καὶ γενικώτερον εἰς τὸν διεθνῇ τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ πνεύματος ὀρίζοντα.

Ἀνασκοπῶν οὕτω τὸ συντελεσθὲν μέχρι τῆς σήμερον ἔργον καὶ ἀναμετρῶν ἔτι τὰ καθήκοντα ἡμῶν εἰς τὸν χώρον τοῦτον, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ εἴπω ὅτι θὰ πρέπη νὰ σκεφθῶμεν ἐν τῇ Ὀλομελείᾳ καὶ εἰς τὴν Σύγκλητον περὶ τοῦ τρόπου ἐντονωτέρας δραστηριοποιήσεως τῆς Ἀκαδημίας. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ὅμως αὐτὴν εἶναι ἀναγκαῖα καὶ ἡ πύκνωσις τῶν Τάξεων τοῦ Ἰδρύματος μὲ νεωτέρους, οὐ μόνον εἰς τὰ τακτικὰ μέλη, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ πρόσεδρα. Ἡ τελευταία αὐτῇ κατηγορίᾳ μελῶν ἔχει παραμεληθῇ τελευταίως ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας.

Κατὰ τὸν Ὁργανισμόν, εἰς τὴν Τάξιν τῶν Θετικῶν Ἐπιστημῶν προβλέπονται 25 τακτικαὶ ἑδραι Ἀκαδημαϊκῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἔχουν πληρωθῇ αἱ 14, μία δέ, ἡ τῶν Ἰατρικῶν Ἐπιστημῶν, εὐρίσκεται ὑπὸ πλήρωσιν.

Εἰς τὴν Δευτέραν Τάξιν, τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν, προβλέπονται 25 τακτικαὶ ἑδραι. Ἐκ τούτων ἔχουν πληρωθῇ 15, μία δέ, ἡ ἑδρα τῆς Λογοτεχνίας, εὐρίσκεται ὑπὸ πλήρωσιν.

Εἰς τὴν Τρίτην Τάξιν, τὴν τῶν Ἠθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, προβλέπονται 15 ἑδραι, ἐκ τῶν ὁποίων εὐρίσκονται πεπληρωμένοι αἱ ἐννέα.

Ἐπὶ προβλεπομένον διὰ τοῦ άρθρου 6 τοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Ἀκαδημίας τεσσαράκοντα ἐδρῶν προσέδρων μελῶν, ἡτοι 15 ἐν τῇ Πρώτῃ Τάξει, 15 ἐν τῇ Δευτέρᾳ Τάξει καὶ 10 ἐν τῇ Τρίτῃ Τάξει, ὑπάρχονν δύο μόνον πρόσεδρα μέλη ἐν τῇ Πρώτῃ Τάξει.

Παραλλήλως δέον νὰ καταβληθῇ φροντίς, ὥστε τὰ δημοσιεύματα τῆς Ἀκαδημίας, κατὰ πρῶτον λόγον τὰ Πρακτικὰ καὶ αἱ Ἑπετηρίδες τῶν Κέντρων, νὰ ἐκτυπῶνται τακτικῶς καὶ ταχέως. Εἶναι ἐντελῶς ἀδικαιολόγητον τὰ Πρακτικὰ τοῦ ἔτους 1964 μόνις πρό τινος νὰ ἔχουν κυκλοφορηθῇ, νὰ μὴ ἔχουν δ' ἀκόμη ἐκτυπωθῇ οὐ μόνον τὰ Πρακτικὰ τοῦ ἔτους 1966 ἀλλ' οὔτε καὶ τοῦ 1965.

Ὑπὸ τοιοῦτον ρυθμὸν ἐργασίας δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν οὔτε κὰν τὴν ἀξίωσιν νὰ θεωρούμεθα ὅτι συμπορευόμεθα μὲ τὸ διεθνὲς ἐπιστημονικὸν κοινόν. Ἀνακοινώσεις ἐπὶ τῶν Φυσικῶν Ἑπιστημῶν, αἱ ὁποῖαι βλέπουν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος μετὰ διετίαν ἀφ' ἧς ἀνεκοινώθησαν, ἔχουν καταστῇ κατὰ τὸ πλεῖστον πεπαλαιωμένα, λόγῳ τῆς ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἢ παραπλησίων θεμάτων ἀπασχολήσεως πλήθους ἐρευνητῶν εἰς τὰς ἄλλας χώρας.

Ἡ ἔρευνα τῆς παλαιοπανίδος, τῆς παλαιοχλωρίδος, τοῦ ὄρνυτοῦ πλούτου καὶ τῆς γεωλογικῆς ἱστορίας τῆς ἐλληνικῆς χώρας, ὡς καὶ ἡ ἔρευνα ἐπὶ τῶν βιολογικῶν ἐπιστημῶν, ἐμπίπτουν εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 1 τοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Ἀκαδημίας διαγραφόμενους σκοποὺς αὐτῆς. Οἱ σκοποὶ δὲ οὗτοι τῆς Ἀκαδημίας ἐπιτυγχάνονται καὶ διὰ τῆς ἰδρύσεως ἐργαστηρίων ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης κλπ.

Ἐντὸς τοῦ πνεύματος τούτου ἐπιβάλλεται ὡσαύτως καὶ ἡ ἀντιμετώπισις τῶν ἀναγκῶν ὀρθῆς λειτουργίας τῶν ἐπιστημονικῶν Ἰδρυμάτων τῆς Ἀκαδημίας πρὸς ἐπιτέλεσιν τῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν. Πρὸς τοῦτο ὅμως δέον νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ ἰδιομορφία ἐκάστου ἐπιστημονικοῦ Κέντρου, καὶ τὸ ἐκτελούμενον εἰς αὐτὸ ἔργον, οὕτω δὲ νὰ τυγχάνῃ ἕκαστον τούτων ἀναλόγου ἐνισχύσεως καὶ μεταχειρίσεως γενικώτερον. Τὰ Κέντρα π. χ. τῆς ἐρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας καὶ τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Γλώσσης ἐπείγει νὰ ἐνισχυθοῦν πρὸς περισυλλογὴν ἐκ τῆς προφορικῆς παραδόσεως τοῦ θησαυροῦ τοῦ ἐθνικοῦ μας πολιτισμοῦ, ὡς καὶ τοῦ γλωσσικοῦ εἰς τὰς διαλέκτους, προτοῦ οὗτος ἐξαφανισθῇ ὑπὸ τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ.

Ἐν κατακλείδι, ἃς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ εἶπω ὀλίγας λέξεις διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῆς Ἀκαδημίας.

Πρόκειται περὶ τῆς ἀξιοποιήσεως κυρίως τῆς ἀκινήτου περιουσίας ἐκ κληροδοτημάτων.

Ἀναφέρω ἐξ αὐτῆς τὸ ἀκίνητον ἐκ κληροδοσίας τοῦ ἀειμνήστου Ἀντωνίου Μανούση ἐν Πειραιεῖ. Τὰ ἔσοδα τούτου προορίζονται διὰ τὸ Κέντρον Ἐκδόσεως Ἔργων Ἑλλήνων Συγγραφέων. Τὸ ἐν λόγῳ ἀκίνητον οὐδέν, ὅσον γνωρίζω, ἔσοδον ἀποφέρει. Δὲν εἶναι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπολογισμὸς τῆς διαχειρίσεως τοῦ κληροδοτήματος τούτου παρουσιάζει καὶ σοβαρὸν χρεωστικὸν ὑπόλοιπον.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Κτηρίων καὶ ἡ Σύγκλητος, κατόπιν ἐμπεριστατωμένης μελέτης τοῦ θέματος περὶ ἀξιοποιήσεως τοῦ ἀνωτέρω ἀκινήτου, κατέληξαν προσφάτως εἰς τὴν διατύπωσιν συγκεκριμένης προτάσεως πρὸς τὴν Ὀλομέλειαν, ἡ ὁποία θὰ τεθῇ ὑπ' ὄφιν αὐτῆς διὰ τὴν λήψιν ὀριστικῆς ἀποφάσεως.

Δεύτερον ἀκίνητον εἶναι τὸ προερχόμενον ἐκ κληροδοσίας τοῦ ἀειμνήστου Ἀκαδημαϊκοῦ Δημητρίου Λαμπαδαρίου. Τὰ ἔσοδα ἐκ τούτου προορίζονται, κατὰ τὴν διαθήκην, διὰ τὴν ἀπονομὴν βραβείων καὶ χορήγησιν ὑποτροφιῶν εἰς τὸν κλάδον τῆς Γεωδαισίας.

Τρίτον ἀκίνητον εἶναι τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Αἰόλου 54, ἐκ κληροδοσίας Εὐθυμίας Μερτσάρη, ἀδελφῆς τοῦ ἀειμνήστου Ἀκαδημαϊκοῦ Κωνσταντίνου Κτενᾶ. Τοῦτο περιήλθε πρὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους εἰς τὴν πλήρη κυριότητα τῆς Ἀκαδημίας. Τὰ ἔσοδα ἐκ τούτου προορίζονται, κατὰ τὴν διαθήκην, διὰ τὴν παροχὴν ὑποτροφιῶν καὶ βραβείων εἰς τοὺς κλάδους τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν.

Τὸ τέταρτον ἀκίνητον προέρχεται ἐκ κληροδοσίας τοῦ ἀειμνήστου Ἀκαδημαϊκοῦ Βασιλείου Κουρεμένου. Τὰ ἔσοδα ἐξ αὐτοῦ δέον νὰ διατίθενται διὰ τὴν χορήγησιν ὑποτροφιῶν εἰς τοὺς κλάδους τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς, Μουσικῆς, Ζωγραφικῆς καὶ Γλυπτικῆς.

Τοῦ θέματος τῆς συμφώνως πρὸς τοὺς ἀνωτέρω σκοποὺς ἀξιοποιήσεως τῶν ἀκινήτων τούτων θὰ ἐπιληφθῇ προσεχῶς ἡ Ἐπιτροπὴ Κτηρίων, ἡ ὁποία τελεῖ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ συναδέλφου καὶ Γενικοῦ Γραμματέως κ. Ἱ. Θεοδορακοπούλου.

Διὰ τῆς μεταστεγάσεως ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ Μεγάρου τῶν Ἐπιστημονικῶν Κέντρων ἐλευθεροῦται ὁ ἰσόγειος, ὃς εἰπώμεν, χῶρος τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς αὐτοῦ. Ἐχει ἀποφασισθῇ ἡ ἐγκατάστασις ἐκεῖ τῆς Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ Λογιστηρίου.

Τὸ θέμα τοῦτο πρέπει νὰ μελετηθῇ, ὥστε νὰ ληφθῇ πρόνοια διὰ τὴν ὀργάνωσιν Ἀναγνωστηρίου, τοῦ ὁποίου νὰ δύναται νὰ κάμνῃ χρῆσιν ἐλευθέρως καὶ τὸ κοινόν.

Ζήτημα τέλος τὸ ὁποῖον θὰ πρέπη νὰ τύχῃ τῆς φροντίδος τῆς Ἀκαδημίας εἶναι ἡ μισθολογικὴ ἐξίσωσις τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τῶν Κέντρων αὐτῆς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, διότι οὕτω μόνον θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπ' ἀνδρῶσις τῶν Κέντρων, συμφώνως καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ τελευταίου νόμου, δι' ἱκανῶν καὶ ὠρίμων ἐπιστημόνων, ἐκ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ὡς ἐπίσης καὶ ἐκ τῶν Ἐργαστηρίων καὶ Σπουδαστηρίων τῶν Πανεπιστημίων τῆς Πατρίδος ἡμῶν.

Εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῶν ζητημάτων τούτων, καὶ τινων ἄλλων, βεβαιῶ Ὑμᾶς, Κύριοι Συνάδελφοι, ὅτι θὰ ἀφιερῶσω τὰς δυνάμεις μου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προεδρίας μου, διὰ τῆς συμπαραστάσεως βεβαίως καὶ τῆς Ὀλομελείας ὡς καὶ τῆς Συγκλήτου, εἰδικώτερον δὲ διὰ τῆς συνεργασίας μετὰ τοῦ ἐμπείρου καὶ δραστηρίου Προέδρου τοῦ ἔτους 1966 κ. Τσάτσου ὡς καὶ τοῦ νέου Γενικοῦ Γραμματέως, τοῦ συναδέλφου κ. Ἰ. Θεοδωρακοπούλου, ἐφαρμόζων πρὸς τοῦτο τὸν Ὅργανισμόν τῆς Ἀκαδημίας, τοὺς Κανονισμοὺς αὐτῆς καὶ τὰς ἀποφάσεις τῆς Ὀλομελείας καὶ τῆς Συγκλήτου.

Ἐπὶ τούτοις εὐχομαι τέλος εἰς πάντας Ὑμᾶς, Κύριοι Συνάδελφοι, τὸ ἀρξάμενον ἔτος γόνιμον εἰς ἐργασίαν καὶ ἄλυσιν.